

Introducció a la Macroeconomia · M2 · Examen de 26 d'abril de 2023

A l'inici de cada pregunta, entre claudàtors, hi ha el rang d'avaluació de la pregunta

Una resposta greument errònia pot comportar una avaluació negativa

Respondre el que no es pregunta pot comportar una avaluació negativa

Es valorarà molt positivament la resposta concisa, directa, clara i correctament redactada

En el full de respostes, marca l'inici i el final d'una resposta amb una línia horitzontal d'extrem

esquerre a extrem dret de full

Totes les respostes s'han de justificar

En cada full de respostes, escriu nom, cognoms i DNI

NOTA MÀXIMA: 100%

Respon una com a màxim

1. [±8%] En el model heterodox de creació de diner (amb quatre quadrants), analitza gràficament l'efecte sobre totes les variables representades en el model d'un augment de la taxa d'interès que fixa el Banc Central.
2. [±12%] En el model heterodox de creació de diner (amb quatre quadrants), analitza gràficament l'efecte sobre totes les variables representades en el model d'un augment de la taxa d'interès que fixa el Banc Central combinat amb una reducció de la prima dels bancs.
3. [±10%] En el model heterodox de creació de diner (amb quatre quadrants), analitza gràficament l'efecte sobre totes les variables representades en el model del fet que els prestataris augmentin el volum de préstecs que sol·licitarien a cada taxa d'interès.
4. [±7%] Per què necessiten reserves els bancs? Explica la resposta.

Respon una com a màxim

5. [±8%] En un document publicat el 22 de febrer de 2023 pel Banc d'Anglaterra es diu: "La quantitat mínima de reserves que necessiten els bancs del Regne Unit pot situar-se entre els 325 i els 480 miliards de lliures, o una mica menys de la meitat del volum de reserves que hi ha actualment." Per què els bancs del Regne Unit acumulen més reserves de les que necessiten si el Banc d'Anglaterra no imposa l'obligació de mantenir cap volum de reserves?
<https://www.bankofengland.co.uk/bank-overground/2023/what-do-we-know-about-the-demand-for-bank-of-england-reserves>
6. [±9%] Per què el Banc Central Europeu obliga els bancs de l'eurozona a mantenir un cert volum de reserves si altres bancs centrals (com els del Regne Unit, Canadà, Nova Zelanda, Austràlia, Suècia o Hong Kong) n'han eliminat l'obligació? En concret, quina funció creus que compleix l'exigència als bancs que mantinguin obligatòriament un cert volum de reserves? https://en.wikipedia.org/wiki/Reserve_requirement
7. [±7%] Què és una moneda digital dels bancs centrals? Quina relació té amb les reserves? Quina relació té amb el bitcoin?

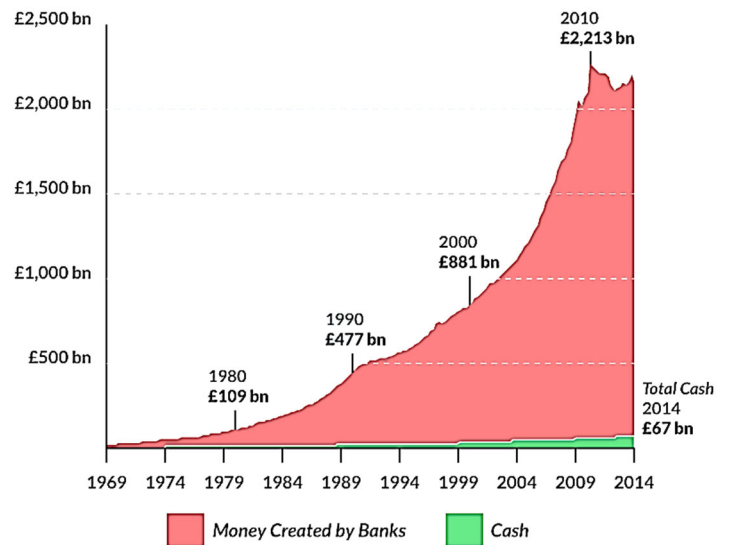
8. [±6%] Explica si retornar un préstec concedit per un banc a una família (o, en general, que una família liquidi deutes amb un banc) augmenta, disminueix o no altera el volum de diner bancari.
9. [±8%] Explica si és cert que cada nou préstec que fan els bancs representa la creació de nou diner. Si és així, per què creus que, en el sector privat, només els bancs tenen aquest privilegi (i no els particulars o les empreses)?
10. [±6%] A quina variable del model heterodox de creació de diner es refereix la següent afirmació? “Creant diner d’aquesta manera, els bancs han incrementat la quantitat de diner en l’economia una mitjana de l’11,5% anual al llarg dels darrers 40 anys. Això ha fet apujar el preu de l’habitatge i n’ha exclòs del mercat una generació sencera.” (Èmfasi en l’original)
11. [±8%] Considera la següent afirmació: “Des del temps que el Banc d’Anglaterra es va crear el 1694, els bancs han necessitat uns 300 anys per a crear el primer bilió de lliures. Per a crear-ne el segon, només han emprat 8 anys.” Segons el model heterodox de creació de diner, quina hauria estat l’evolució de les altres formes de diner?

<https://positivemoney.org/how-money-%20works/how-banks-%20create-money/>

<https://positivemoney.org/how-money-%20works/how-banks-%20create-money/>

12. [±9%] Considera la gràfica de la dreta. Què podria explicar, en el model heterodox de creació de diner, la davallada en la creació de diner bancari de 2010?

<https://positivemoney.org/how-money-works/how-much-money-have-banks-created/>

13. [±8%] Considera la gràfica de la dreta. Suggereix una gràfica similar que representi l’evolució de les reserves.

14. [±7%] Explica si la següent afirmació es pot considerar certa o falsa: ‘Els bancs centrals creen reserves per a facilitar i emparar la creació de diner bancari.’

15. [±8%] Explica si, o en quin sentit, la següent afirmació és certa: ‘En una economia monetària moderna, com la d’Espanya, els treballadors assalariats estan en la pràctica obligats a prestar el seu salari als bancs’.

16. [±9%] Si és possible, calcula els coeficients de liquiditat i reserves, i el multiplicador monetari,

There are three types of money in the UK economy

3% Notes and coins

18% Reserves

79% Bank deposits

a partir de les següents dades publicades pel Banc d'Anglaterra (si no és possible, explica perquè o quina informació manca).

<https://www.bankofengland.co.uk/explainers/how-is-money-created>

17. [±8%] Respon a la pregunta formulada a continuació:

“Si el poder dels bancs prové del suport públic, per què els hi permetem de fer servir la seva posició privilegiada per a realitzar apostes els beneficis de les quals es privatitzen i, en canvi, les pèrdues se socialitzen, com s’ha vist amb el Silicon Valley Bank?”

<https://positivemoney.org/2023/03/fresh-crises-reinforce-the-need-for-a-public-banking-system/>

18. [±9%] Què justifica l’afirmació que les ràpides i intenses pujades de la taxa d’interès pels bancs centrals posa en risc el sistema bancari?

(Pista 1: és irrellevant el volum de deute acumulat pel sector privat quan puja la taxa d’interès?)

Pista 2: han estat accidents la fallida del Silicon Valley Bank i el rescat de Credit Suisse?)

19. [±12%] Explica si hi ha alguna contradicció, i quina, en el següent relat:

“... la mayor parte del dinero que usamos es creada por los bancos comerciales cuando prestan dinero. Cuando un banco comercial otorga nuevos préstamos a sus clientes, y les acredita el importe correspondiente en sus cuentas corrientes, está creando dinero bancario. Ese dinero será utilizado para comprar bienes o realizar inversiones y finalmente acabará depositado en otras cuentas bancarias (...)

Para evitar que el proceso se repita sin límites y el dinero en circulación sea mayor de lo deseado (...), el proceso de creación de dinero está controlado y regulado por los bancos centrales y otros organismos supervisores. Los bancos centrales establecen unos requisitos de reservas mínimas obligatorias que los bancos comerciales deben mantener en efectivo en el banco central. Las reservas mínimas obligan a mantener una ratio mínima de liquidez (como porcentaje de los depósitos de los clientes del banco) en el banco central, por lo que limitan la cantidad de dinero que los bancos comerciales pueden prestar y por tanto crear.”

<https://www.bde.es/bde/es/areas/polimone/Preguntas-y-respuestas-frecuentes-sobre-la-politica-monetaria/definicion-y-funciones-del-dinero/como-se-crea-el-dinero.html>

20. [±6%] Per què, de les tres formes bàsiques de diner, les reserves no són accessibles a empreses i particulars? Alternativament: què passaria si les reserves fossin d’accés i ús universal?

21. [±7%] Què diu el trilema de política monetària d’Ole Bjerg? Quina és la seva rellevància econòmica?

Respon una com a màxim

22. [±10%] Completa la següent taula, en allò possible, si hi ha arbitratge triangular.

€/€	€/£	€/¥	\$/£	\$/¥	£/¥
1		3	4		

23. [±15%] Entre quines monedes no es pot fer arbitratge triangular si les taxes de canvi són les de la següent taula?

€/€	€/£	€/¥	\$/£	\$/¥	£/¥
1	2	3	4	5	6

24. [±6%] Identifica dues similituds i dues diferències entre els dos models de creació de diner bancari, l'ortodox (basat en el multiplicador monetari) i l'heterodox.

25. [±8%] Si la taxa de canvi en el mercat (entre les monedes dels països A i B) és la meitat de la taxa de canvi de paritat, explica si el preu de la Big Mac en A (en moneda d'A) podria ser el doble del preu de la Big Mac en B (en moneda de B).

26. [±12%] Si és possible, calcula les reserves, el coeficient de liquiditat, el coeficient de reserves, el multiplicador monetari, la base monetària i M1 si els dipòsits són 1100, el coeficient de reserves és el doble del coeficient de liquiditat i l'efectiu és 100.

27. [±14%] Considera el model simple de determinació del PIB (sense sector exterior) on:

- la inversió és 10;
- la despesa pública és 17;
- la taxa impositiva és $\frac{1}{4}$; i
- la taxa d'estalvi és $\frac{1}{8}$.

Calcula el PIB i el dèficit públic corresponent. Acumula o desacumula riquesa financera el sector privat?

28. [±16%] En la pregunta 27, suposa que hi ha sector exterior, amb exportacions netes -3. Calcula el PIB i el dèficit públic corresponent. Acumula o desacumula riquesa financera el sector privat?

29. [±7%] En la pregunta 27, quina variació de la inversió faria que el sector privat no tingués ni dèficit ni superàvit?

30. [±6%] La taxa de canvi real disminueix un 2%. L'IPC domèstic puja d'un 3%. L'IPC estranger s'incrementa un 7%. Calcula, si és possible, la variació aproximada de la taxa de canvi nominal.

Respon una com a màxim

Respon una com a màxim

31. [±6%] El valor nominal d'una lletra del Tresor és 1000 EUR. Per arbitratge financer entre lletres i préstecs de diner, quin és el preu quan s'emet la lletra si la taxa de canvi ha disminuït d'un 10%?

32. [±6%] Quina és la relació, si alguna n'hi ha, entre el factor de descompte i el preu d'una lletra del Tresor?

33. [±6%] Si el factor de descompte augmenta, què passa amb el preu d'una lletra del Tresor: creix, decreix o no es veu afectat?

34. [±6%] Una política monetària contractiva, tendeix a incrementar, reduir o no afecta el preu dels actius financers?

35. [±7%] La despesa pública és un 6% del PIB. Els impostos, un 3%. Les exportacions netes, un 2%. L'estalvi privat, un 9%. Si és possible, calcula la inversió privada. Si no, explica quina informació manca.

36. [±6%] Indica dos trets en comú i dues diferències entre la taxa de canvi real i la taxa de canvi de paritat del poder adquisitiu.

37. [±8%] Es pot calcular la taxa de canvi real sabent que la taxa de canvi de paritat és u ?

38. [±8%] Es pot calcular la taxa de canvi nominal si la taxa de canvi real és 2 i l'IPC domèstic coincideix amb l'IPC estranger?

39. [±20%] Reuters informa el 25 d'abril que el peso mexicà s'ha depreciat respecte del dòlar un cop sabut que el PIB mexicà ha crescut menys de l'expectat (tot i que ha augmentat d'un 3,8% entre febrer de 2022 i febrer de 2023). Com s'explicaria aquest resultat mitjançant el model del mercat de divises? Acompanya l'explicació d'una representació gràfica del model.

<https://www.reuters.com/article/emerging-markets-latam/emerging-markets-mexicos-peso-falls-on-growth-worries-argentine-peso-plumbs-new-lows-idUSL1N36S2J7>

40. [±10%] Per què, en el mercat de divises entre euro i dòlar, la funció de demanda d'euros creix amb la taxa de canvi quan la taxa de canvi s'expressa en €/€?

41. [±8%] Fa més d'un any que el Banc Central Europeu estudia la creació de l'euro digital. En resposta a la creixent digitalització de l'economia, l'euro digital complementaria l'euro en efectiu (que no té risc, és d'accés generalitzat i fàcil d'emprar). Assenyala un tret en comú i una diferència entre l'euro digital i cadascuna de les formes bàsiques de diner existents.

https://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2023/html/ecb.sp230424_1~f44c7ac164.en.html

Respon una com a màxim

42. [±10%] En un breu discurs el 24 d'abril a Brussel·les, en Fabio Panetta, membre del Comitè Executiu del Banc Central Europeu, va dir:

“Permeteu-me ser clar: l'euro digital no serà mai diner programable. El BCE no establirà cap limitació sobre on, quan i a qui es podrà pagar amb l'euro digital. El contrari seria equivalent a crear un val de compra. I els bancs centrals emeten diner, no pas vals. Som conscients de la preocupació de la gent sobre que un euro digital pugui danyar la confidencialitat de les dades associades amb els pagaments. Pel que fa al BCE, proposem de no tenir accés a dades personals”.

https://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2023/html/ecb.sp230424_1~f44c7ac164.en.html

Què entens per 'diner programable'? Trobes diferències substancials entre un possible euro digital (creat pel Banc Central) i la forma digital d'euro actualment existent? No s'exposa també aquest darrer a pèrdues de confidencialitat?

43. [±8%] La gràfica a continuació mostra l'evolució de la taxa d'inflació del Regne Unit. Sobre la base d'aquesta informació, quina predicció es pot fer sobre l'evolució de la taxa d'interès fixada pel Banc d'Anglaterra?

<https://www.theguardian.com/business/2023/apr/25/britons-need-to-accept-theyre-poorer-says-bank-of-england-economist>

44. [±9%] La gràfica anterior mostra l'evolució de la taxa d'inflació del Regne Unit. Per a cadascun d'aquests fenòmens, identifica un període on es produeix el fenomen: inflació, deflació, reflació, desinflació, hiperinflació, estagflació, reduflació.

45. [±8%] La gràfica anterior mostra l'evolució de la taxa d'inflació del Regne Unit. Mostra una gràfica per al mateix període on es representi l'evolució de la taxa d'interès nominal que prediu l'efecte Fisher.

46. [±9%] Recentment s'ha creat el terme 'greedflation' (guanyflació, inflació per avarícia) per a designar inflació alimentada per augments de preus de les empreses (sobretot, les grans empreses) que no estan relacionats amb augments de costos o de salaris. És inflació atribuïble

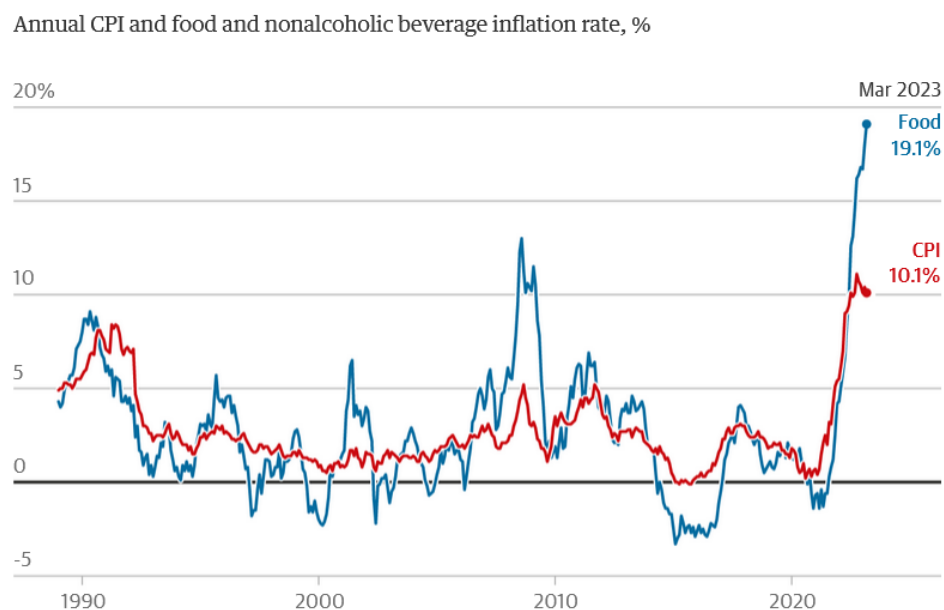
a la voluntat de les empreses amb poder de mercat d'ampliar els marges de beneficis i 'fer caixa' aprofitant que els consumidors ara perceben com a normal o esperable l'augment de preus. En un article de The Guardian s'indica que la guanyflicació està causant una creixent preocupació en els bancs centrals (entre ells, el Banc Central Europeu). Per què?

<https://www.theguardian.com/business/2023/apr/25/britons-need-to-accept-theyre-poorer-says-bank-of-england-economist>

<https://www.theguardian.com/business/2023/mar/12/global-greedflation-big-firms-drive-shopping-bills-to-record-highs>

<https://www.theguardian.com/business/2023/mar/02/ecb-looking-out-for-price-gouging-greedflation-price-rises-eurozone-inflation-profit-margins>

47. [±10%] La gràfica a continuació mostra l'evolució de la taxa d'inflació general i la taxa d'inflació d'aliments i begudes no alcohòliques del Regne Unit. Sobre la base d'aquesta informació i sabent que el sector que s'encarrega de la distribució dels aliments està format per poques i grans empreses, hi ha indicis per a pensar que aquestes empreses provoquen inflació explotant el seu poder d'incrementar els marges de beneficis?

<https://www.theguardian.com/business/2023/apr/25/britons-need-to-accept-theyre-poorer-says-bank-of-england-economist>

48. [±9%] Afecta una depreciació de l'euro a l'IPC de l'eurozona? En concret, crea inflació una depreciació?
49. [±12%] Segons l'actualització més recent del passiu del balanç del Banc Central Europeu reproduïda a continuació:
- (i) estaria associada la reducció d'efectiu en circulació (-2297) amb un augment o una reducció dels dipòsits?

- (ii) la reducció de les reserves dipositades en el BCE (-478) seria indicatiu d'una política monetària més aviat expansiva o més aviat contractiva?

Liabilities (EUR millions)		Balance	Difference compared with last week due to transactions
1	Banknotes in circulation	1,558,786	-2,297
2	Liabilities to euro area credit institutions related to monetary policy operations denominated in euro	4,181,624	8,766
2.1	Current accounts (covering the minimum reserve system)	164,947	9,273
2.2	Deposit facility	4,016,323	-478

<https://www.ecb.europa.eu/press/pr/wfs/2023/html/ecb.fst230425.en.html>

50. [±12%] En una entrevista el 18 d'abril, Philip R. Lane, membre del comitè executiu del Banc Central Europeu, afirmà que les taxes d'interès pujaran els propers anys i que, per a després, quan la taxa d'inflació assoleixi el valor objectiu al voltant del 2%, els mercats financers no expecten el retorn a taxes d'interès tan baixes com abans de la pandèmia. Més aviat, l'expectativa és que les taxes d'interès es 'normalitzin' al voltant del 2%.

(i) Per què declara que les taxes d'interès continuaran apujant-se si la taxa d'inflació de l'eurozona ha passat del màxim del 10,6% el passat octubre al 6,9 al març? (A la mateixa entrevista, diu que per a la propera reunió del Consell de Govern del BCE del 4 de maig, les dades apunten que caldrà apujar la taxa d'interès un cop més).

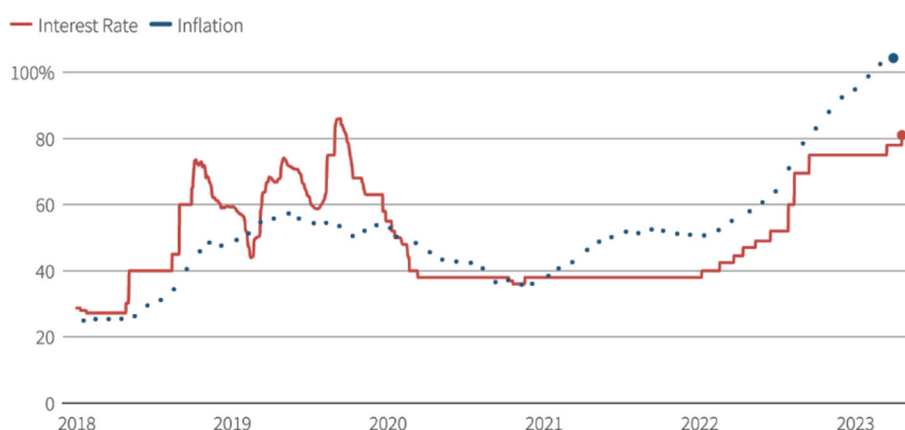
(ii) Quina és la taxa d'interès real que deriva de les dades que proporciona l'entrevistat?

<https://www.ecb.europa.eu/press/inter/date/2023/html/ecb.in230425~cea897f3a0.en.html>

51. [±9%] Sobre la base de la següent gràfica, identifica, si és possible, períodes de taxa d'interès real positiva, períodes de taxa d'interès real negativa, períodes de taxa d'interès real creixent i períodes de taxa d'interès real decreixent. És zero en algun moment?

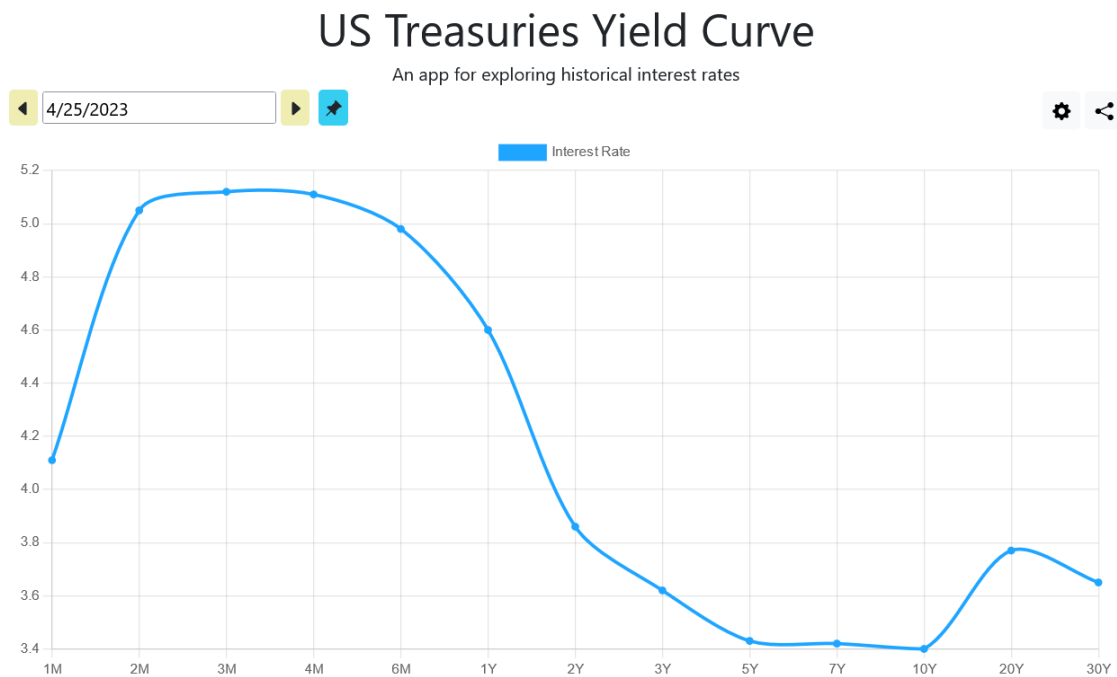
Argentina: inflation spirals

Argentina's interest rates and inflation are both sky-high as the country grapples with years of stubbornly rising prices that force it to hike interest rates to keep savings in pesos.

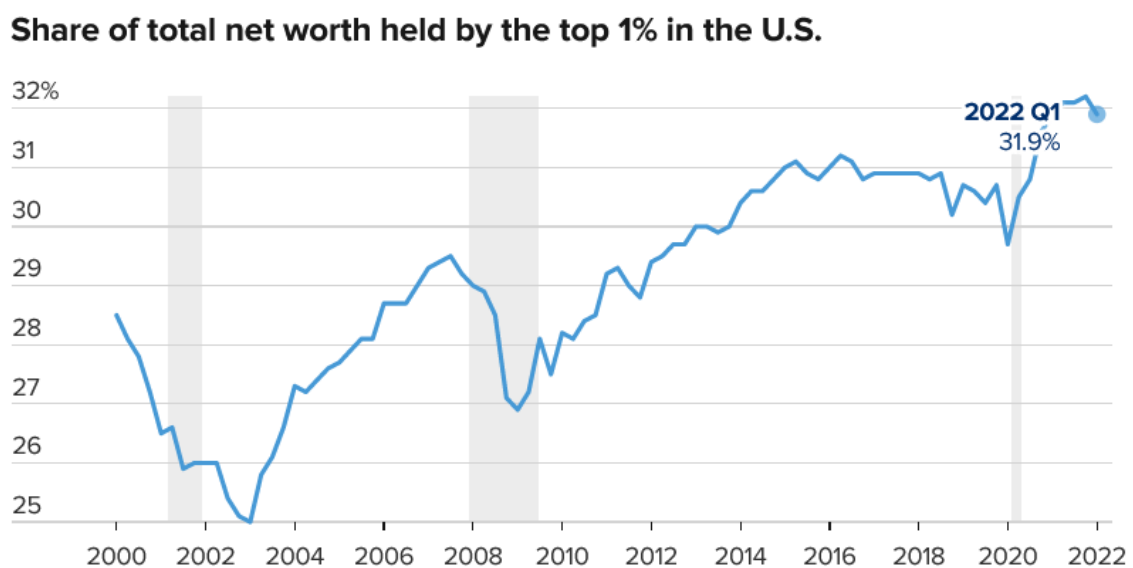
<https://www.reuters.com/business/energy/oil-prices-ease-investors-weigh-china-demand-rate-hikes-2023-04-25/>

52. [±12%] La corba de taxes d'interès (*yield curve*) mostra la taxa d'interès en funció del venciment. Per què en condicions normals és d'esperar que aquesta corba sigui creixent: com més llarg el venciment de l'actiu financer, més gran la seva rendibilitat?
53. [±16%] La gràfica a continuació és la corba de taxes d'interès (*yield curve*) de les lletres del Tresor americanes. Una idea generalitzada és que tenir una corba que decreix anticipa una recessió econòmica. Suggereix una explicació d'aquesta idea.

<https://www.ustreasuryyieldcurve.com/>

54. [±18%] Relaciona la següent gràfica (proporció de la riquesa que té l'u percent més ric en els EUA) amb alguna idea, model, teoria... explicada en el curs.

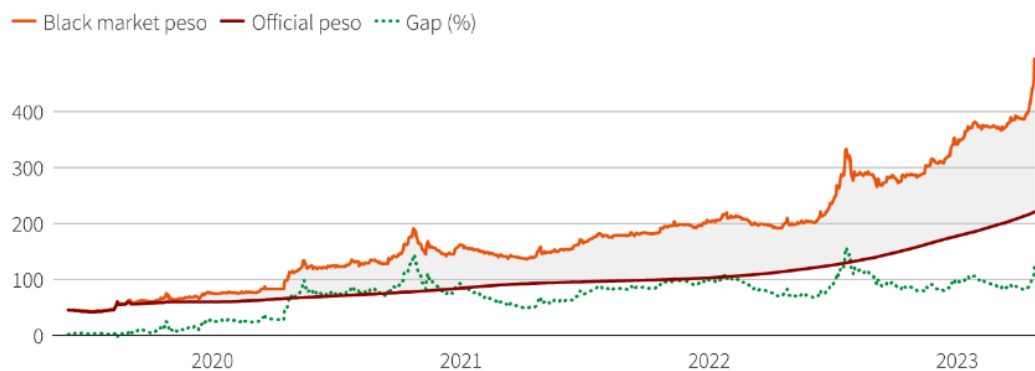

<https://www.cnbc.com/2023/04/25/the-banking-crisis-is-having-a-slow-burn-impact-on-the-economy.html>

55. [±10%] La següent gràfica mostra la taxa de canvi oficial entre peso i dòlar (línia contínua inferior) i la taxa de canvi entre peso i dòlar en el mercat negre (taxa informal o no oficial). Les taxes s'expressen en pesos per dòlar. En relació amb l'oficial, està la taxa de canvi informal sobre o infravalorada? Proporciona alguna explicació o motiu.

Argentina: peso pain

Dollars in Argentina's popular parallel currency markets cost twice as much as the closely-controlled formal official rate, with strict capital controls pushing people towards unofficial channels.

Note: Exchange rates in pesos per dollars; Gap is in %

<https://www.reuters.com/markets/currencies/argentinas-peso-record-lows-black-market-stokes-market-jitters-2023-04-25/>

56. [±12%] La gràfica anterior mostra la taxa de canvi oficial entre peso i dòlar (línia contínua inferior) i la taxa de canvi entre peso i dòlar en el mercat negre (taxa informal o no oficial). Les taxes s'expressen en pesos per dòlar. Explica si la taxa de canvi informal s'ha apreciat o depreciat respecte del dòlar. Podria explicar aquest resultat que la previsió per al 2023 és una contracció del PIB argentí del 2,3%?

57. [±5%] Si és possible, calcula la taxa de variació del deflactor del PIB si PIB real creix a la mateixa taxa que el PIB nominal decreix. I si PIB nominal i PIB real tinguessin la mateixa taxa de creixement?

58. [±5%] Suggereix res la vinyeta de la dreta sobre el salari real? ($Wages = \text{salari}$)

MATT HANCOCK
THE WEEK

<https://theweek.com/culture/1007099/5-shockingly-funny-cartoons-about-growing-inflation-fears>